

KKR Subglottisk stenose hos voksne

DOKUMENTEGENSKABER	
Gældende for	Otorhinolaryngologi, hoved- og halskirurgi & audiologi
Udarbejdet af	Dansk Laryngologisk Selskab
Opdateringsdato	2024
Faglig ansvarlig	Dansk Selskab for Otolaryngologi, Hoved og Halskirurgi
Nøgleord	Trakeal stenose, subglottisk stenose

1. Titel

Udredning og behandling af trakealstenose hos voksne

2. Baggrund

Forsnævring i de øvre luftveje mellem larynx og trakea kan have ødelæggende følger, såsom respirationsinsufficiens, hjertestop og død. Trakealstenose kan være medfødt, forårsaget af traume (eksempelvis efter intubation eller trakeotomi), tumor i strube/trakea, autoimmun (eksempelvis granulomatose med polyangiitis (Wegener)), infektøs proces eller idiopatisk. Tilstanden kan være asymptomatisk eller medføre øvre luftvejsobstruktions-symptomer. Formålet med behandlingen er at bevare åbne luftveje, reducere gentagelser af invasive procedurer og eventuelt dekanylere trakeotomi-patienter.

a) Ætiologi

- Akutte læsioner kan opstå i forbindelse med intubationsskade, højt beliggende trakeotomi (1. trakealring) eller cricotomi.
- Idiopatisk subglottisk stenose er sjælden og involverer oftest cricoidbrusken og/eller den første trakealring, og den konstateres oftest hos kaukasiske kvinder.
- Granulomatose med polyangiitis (GPA, Wegener's granulomatose) er en granulomatøs nekrotiserende vaskulitis, hvor 10-20% af sygdomstilfældene diagnosticeres med subglottisk stenose ved debut.
- Andre årsager kan være benigne tumorer (hamartom, planocellulære papillomer) og maligne trakeale tumorer (planocellulære karcinomer, adenoid cystiske karcinomer, metastaser fra nærliggende organer), følger efter mukøs membranøs pemfigoid, Langerhans-celle-histiocytose og amyloidose.

b) Forekomst

Ukendt på grund af ætiologisk heterogenitet.

Eksempelvis:

- 90% af patienter efter akut, større intubationsskade (stor slimhindelæsion, penetration, for stor endotrakeal tube)
- 3-8% af patienter efter langvarig (>7 dage) intubation eller gentagne intubationer
- Op til 30% af patienter efter trakeotomi
- 10-20% af patienter med granulomatose med polyangiitis

c) Visitation

Patienter ses hos alment praktiserende læger, lungemedicinere, reumatologer, neurologer, andre intern medicinske afdelinger, intensivafdelinger,

KKR Subglottisk stenose hos voksne

rehabiliteringsafsnit, praktiserende ØNH-læger, regionale ØNH-afdelinger. På baggrund af et bredt ætiologisk spektrum kan diagnosen ofte blive overset. Ved behov for yderligere diagnostik eller behandling henvises patienter til respektive ØNH-afdelinger med højt specialiseret funktion (Rigshospitalet, OUH, AUH).

d) **Anamnese**

Oplysninger om tidligere intubation og varigheden heraf, autoimmune lidelser, vaskulitter, traumer, kirurgi, samt aktuelle symptomer såsom dyspnø, stridor (inspiratorisk, ekspiratorisk, bifasisk), tør hoste og hæshed.

e) **Differential diagnoser**

Uni-/bilateral stemmebåndsparese, lungelidelser (f.eks. KOL, astma, pleuralt eksudat, lungekræft), kardiologiske lidelser (f.eks. hjertesvigt), intratorakal struma, samt andre benigne eller maligne laryngologiske lidelser.

f) **Objektiv undersøgelse**

Øre-, næse- og hals undersøgelse inklusiv fleksibel laryngoskopi, gerne med videodokumentation. Afhængigt af historik gøres spirometri undersøgelser, EKG, ekkokardiografi, CT af hals og thorax.

g) **Supplerende undersøgelser**

Direkte laryngoskopi, trakeoskopi og evt. bronkoskopi i generel anæstesi med mulighed for kirurgisk intervention i samme seance.

Evaluering af stenosegrad efter Meyer-Cotton: grad I < 50%, grad II 51-75%, grad III 76-99%, grad IV 100%.

Evaluering af stenose-subsite (glottis, subglottis, trakea) efter Lano-klassifikation: I – én subsite, II – to subsites, III – tre subsites.

h) **Behandling:**

Behandling af trakealstenose er en kompleks opgave og kan kræve gentagne indgreb på grund af re-stenosering. Der findes ingen standard retningslinjer for behandlingen.

Mekanisk endoskopisk dilatation med ballon og eventuelt intralæsionel Depo-Medrol-injektion (1 ml, 40 mg/ml) er førstevalg til behandling af simple stenoser.

Endoskopisk dilatation og laserbehandling kan anvendes til hård stenose og granulom-behandling, men man skal være opmærksom på cricoid brusk-læsioner og skade på nervus laryngeus recurrens.

For palliative patienter med fremskreden kræft og ikke-operable stenoser kan tumor-debulking med rigide instrumenter og eventuel stentanlæggelse være muligheder.

I udvalgte tilfælde kan trakeal stenose-resektion med end-to-end anastomose tilbydes i samarbejde mellem ØNH og thoraxkirurgisk afdeling på AUH, som har landsdækkende funktion.

i) **Opfølgning:**

Patienten tilbydes opfølgning ca. 3 måneder efter kirurgisk intervention, eller tidligere ved behov, på øre-, næse- og halskirurgisk afdeling.

Follow-up-kontroller kan derefter aftales efter 6 og 12 måneder eller hyppigere efter individuel vurdering.

3. Referencer og links

Textbook of Surgery of Larynx and Trachea, Marc Remacle, Hans Edmund Eckel, Second Edition, 249-286, Springer 2022

KKR Subglottisk stenose hos voksne

Laryngotracheal stenosis, Aimee Almanzahr, Mauricio Danckers, National Library of Medicine, 2023; www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK554561/
Specialevejledning for Oto-rhino-laryngologi.

<https://www.sst.dk/-/media/Viden/Specialplaner/Specialplan-for-oto-rhino-laryngologi/Historisk/Specialevejledning-for-Oto-rhino-laryngologi-af-den-4.-maj-2018.ashx>

Operative Techniques in Laryngology, Clark A. Rosen, C. Blake Simpson, 289-298, Springer 2008

Life-threatening idiopathic subglottic stenosis misdiagnosed as asthma. Dreyer N.S., Gregersen K.G., et Borg K.H. Acta Oto-Laryngologica Case Reports, Vol.7, Iss. , 2022